

Woody o archívech

Santa Fe, NM, červenec 2008

Chtěla jsem se zeptat na myšlenku archivnictví ve Tvém díle, protože od začátku sbíráš všechno, co jsi vytvořil Ty a další umělci a všechno dokumentuješ všechno. Zajímá mě ta představa pozorování a zároveň toho, co děláš, která se objevuje od 60. let. Nyní se snažíš vytvářet archívy, a to je zajímavé, protože je to velice nezvyklé, neznám mnoho dalších umělců, kteří by od počátku měli takové nutkání, vše sbírat a dokumentovat. Možná máš nyní určité představy o tom, co s tím materiálem dělat, nejen s videem, ale i s analogovými přístroji či nástroji?

Není tak těžké tomu porozumět, protože jakmile jsem pochopil, jak funguje čas a energie (ve videu), a jakmile jsem začal – a toto je generační podnik, bylo to podobné jako raný film, generační úsilí vytvářené mimo hlavní proud filmařství -, tak jsem pochopil, že přínos této jedinečné generace v této specifické časové štěrbině, a zvláště když se analogové prolomilo do digitální oblasti, tak mi bylo jasné, že to má historický či lépe kulturně historický význam. Bylo to historické setkání analogového světa, jak jsme jej znali, s digitálním světem, který jsme vlastně neznali, ale reprezentuje realitu. Takže mi došlo, že se jedná o klíčové hnutí či okamžik v historii, a tak jsem to také chápal, tak jsme to oba chápali, se Steinou a mnoha dalšími lidmi; že si to zaslouží naše sebeobětování.

Je třeba říci, ano, vždy tu bude Picasso, protože to je to, co se dá vyjednat s múzami, které řídí náš kulturní život: tak například Bill Viola se rozhodl, že je nový Picasso, vědomě, a samozřejmě Garry Hill byl božský, on byl ten mladý muž, který tomu rozuměl, na začátku, ve svých raných dílech, o nichž jsem věděl, že jsou skvělé. Nyní mě ale jejich život a kariéra vůbec nezajímají. Tenkrát jistě přispěli, ale nezajímal je zbytek světa, byli sebe-zvolenými hrdiny generace, a jsou jimi dosud.

Já však pocházím z toho českého, či dokonce moravského prostředí, myšlení o setkání s historií, což je daleko zajímavější pokud vyvinete určité osobní úsilí a jako umělec se rozvinete v soběstačného jednotlivce. A to, co jako archivista vytvářím, dělám stále s tím stejným záměrem, chci vědět, jaký je společný jmenovatel tohoto úsilí, které z těch věcí, jež žijí ve stínu, mají ve skutečnosti velký význam. To je tak nějak jediná ambice, kterou mám, a která je víceméně tajná, protože tím, co mě zajímá, je kurátorské zacházení s těmito věcmi a jejich kontextualizace, proč se staly. A opět se z toho stává nový druh laboratoře.

Měl jsem vždycky štěstí, a samozřejmě, že Steina tomuto úsilí kurátorovat vždycky velice významně napomáhala a minulý rok (výstava MindFrames v ZKM v Karlsruhe, pozn. aut.), kdy jsme něco kurátorovali. Celý náš život jsme prováděli určitou kurátorskou činností, již od období Kitchen, která byla nazvaná Live Audience Test Laboratory (Testovací laboratoř pro živé publikum), což má dvě stránky, testujete publikum a testujete laboratoř. A pak jsme uspořádali alespoň tři či čtyři přehlídky, které měli toto zaměření, Eigenwelt a tuto výstavu (MindFrames) a pak něco mezi. Takže to byl určitý impuls a bylo to ve skutečnosti obtížnější než vytvářet umění. Protože tvořit umění můžete tady na stole, ale uspořádání výstavy je velice komplikovaná věc. Ale já mám komplikace rád, protože je to v povaze mého zájmu o to, kde je hranice jednotlivce, jak daleko můžete jako jednatlivec zajít a do jaké míry potřebujete společnost či další lidi, aby to zprostředkovali.

Moje původní otázka se vlastně týkala archivů, jaký by byl Tvůj ideál archivu...

Je to určitá povinnost, má matka vlastně sepsala historii klanu, rodin, chodila do archivů a do vesnic a kostelů, a já jsem pochopil, že jsem to zdědil. Nejsem si ale tak jistý, jestli také ona získala nějakou inspiraci v mém díle, protože já jsem se jí o něm zmínil. Ale samozřejmě, že jsem trochu pyšný na to, že jsem ji informoval o literatuře a poezii, protože ona byla tím, co by se dalo nazvat prostou vesnickou dívkou, která vyšla do světa se základním vzděláním, a to v ní pak dále narůstalo. Hodně to souviselo s událostí znovu-narození, kterou zažila, protože ona ji rozvinula do celého vyprávění, prostřednictvím malování a psaní. A psala z toho stejného pocitu povinnosti. A já nevím, odkud se tento pocit povinnosti bere, má sestra to nedělala, nedělala nic takového. Takže to musí být buď nějaká zastřená oblast, protože já a moje matka jsme měli velice speciální vztah od mého dětství, náš hodnotový systém byl zcela identický. Včetně altruistické práce pro veřejnost, jako když sázela květiny vedle dálnice a vyprávěla o řidičích kamionů, kteří projíždějí okolo z Turecka a odevšad do Prahy, že by měli vidět na své dlouhé cestě nějaké květiny vedle dálnice, když už napůl spí. A lidé k ní přicházeli a říkali, 'paní, proč to děláte, vždyť to nikdo nevidí tady'. Ale ona tu svou sociální službu neopustila. Takže je na tom něco zvláštního, to musím přiznat.

Tak nějak mě baví plýtvat svůj život na určitý objevování obecného smyslu života. A velice rád jsem podporován, nechci vydělávat peníze, to považuji za zcela nepatřičné, žít nějakou prací. Myslím, že žijete tím, že jste ornament na těle společnosti. A když vás jednou rozpoznají jako ornament, pomáhají vám žít. A to by měl být dobrý recept na umělcův život. Jenže to je už jiný svět.